

Centraladministrationens forhold, struktur m.v. er beskrevet af Jørgen Grønnegaard Christensen i 1984, og han er sammen med andre i gang med nye studier på området.

Spørgsmålet om interesseorganisationernes indflydelse var tidligere i fokus for studiet af centraladministrationen. I den teoretiske analyse af det politiske system har forskerne bevæget sig væk fra halvfjerdernes korporativismeteorier, og opfattelsen af stabile monolitiske magtstrukturer over segmenteringsteorier til opfattelser af eksistensen af stærke policy-communities indenfor enkelte politikområder eller såkaldte jerntrekanter (stabile relationer mellem politikere, embedsmænd og interesseorganisationer indenfor et bestemt område) til område-netværk og emne-netværk. Netværk er karakteriseret ved mere komplekse og løsere relationer. De bindes sammen af medlemmernes interesser, udvælgelsen af medlemmerne og mange og varierede normer.

En undersøgelse fra statskundskab i Århus, som kun er foreløbig viser, at der er sket kraftige ændringer i antallet af udvalg og deres sammensætning i firserne, hvilket har haft indflydelse på forvaltningens forhold til interesseorganisationerne. Den kraftige reduktion i antal udvalg modvirkes af en intensivning af interesserepræsentationen i bestemte sektorer og sagstyper.

Interesseorganisationernes deltagelse i offentlige udvalg undersøges i et nordisk komparativt projekt (FOFI), der har etableret en database, som skal danne basis for studiet af nye samspilsrelationer i disse udvalg, hvor politikere, embedsmænd og interesseorganisationer folk traditionelt har en fælles arena.

Der findes enkelte studier af konkrete lovinstitutters tilblivelsesproces – eksempelvis vandmiljøplanen.

Der savnes nyere studier af interesseorganisationernes rolle, hvor bl.a. KL og Amtsrådsforeningen bør tages med.

2.k. Valg og vælgeradfærd

Valgforskningen dvs. studier af vælgerens adfærd i forbindelse med valg og årsagerne til ændringer heri, startede i Danmark i 1960'erne. Gallup har analyseret valgene siden 1957 og fra begyndelsen af 1970'erne har statens samfundsvidenskabelige forskningsråd ydet tilskud til, at forskere ved Århus og Københavns Universiteter har kunnet studere samtlige valg.

I 1970'erne blev der forsket i årsagerne til de nye partiers fremkomst, især Fremskridtspartiet og dets vælgerbasis var genstand for mange studier. Studier af vælgerbefolkningens politiske aktiviteter og opfattelser indgik i projektet om den politiske beslutningsproces.

Valgstudierne har formet sig som studier af de enkelte valg, studier af de enkelte partiers vælgermæssige opbakning og studier af mere generelle og tidsmæssige udviklinger. Der har været fokuseret på forskellige aspekter af vælgeradfærd, på indflydelsen fra social klasse, alder og køn og på forskellige grupper af vælgere, især de unge og kvinderne. Endelig er der foretaget sammenligninger af kommunevalg og amtsrådsvalg med folketingsvalg og de forskellige EF-afstemninger er også analyseret. Vælgerens græsrodsdeltagelse er undersøgt i en række studier. Stort set alle projekterne bygger på de generelle vælgerundersøgelser.

2.1. Den demokratiske proces

Hvad har den øgede samtidsorientering i skoleuddannelsen betydet for børnenes opfattelse af demokrati?

Der findes ingen forskning, der eksplicit belyser denne problemstilling. Der findes en del undersøgelser af medbestemmelsesparagraffens virkninger og betydning, men kun i relation til situationen i skolen.

Det er undersøgt, hvordan den øgede demokratisering i samfundslivet har påvirket skolen (og ikke omvendt!) Demokratiet i skolen er undersøgt mhp. at finde ud af, hvordan elevernes medbestemmelse fungerer i praksis, om klasesens time, elevrådene m.v. virker efter hensigten. Det tværministerielle børneudvalg organiserede i 1989 et projekt om børn som medborgere. Fire kommuner indgik i projektet om børns medbestemmelse og medansvar, som tog udgangspunkt i regeringens børnehandlingsplan.

Projektet handlede om at give børn konkrete muligheder for medbestemmelse og medansvar overfor deres omgivelser her og nu og at få voksne til at tage børn alvorligt, men ikke om de evt. langsigtede konsekvenser.

2.m. Domstolene og domstolslignende organers rolle

Domstolens og domstolslignende organers rolle indgår ikke som et selvstændigt emne i forskningsoversigten, men administrative or-